

Česká literární bibliografie – Český literární internet: data, analýzy, výzkum

reg. č. CZ.02.1.01/0.0/0.0/16_013/0001743

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Čtení digitální versus čtení tradiční

28. 4. 2021

Jiří Trávníček

B
Česká literární bibliografie
Czech Literary Bibliography

Osnova

- 1. Digi-optimismus, digi-katastrofismus, digi-realismus
- 2. Kvantitativní linie (statistika)
- 3. Kvalitativní linie (čtenářské životopisy)
- 4. Experimentální linie (měření)
- Závěry

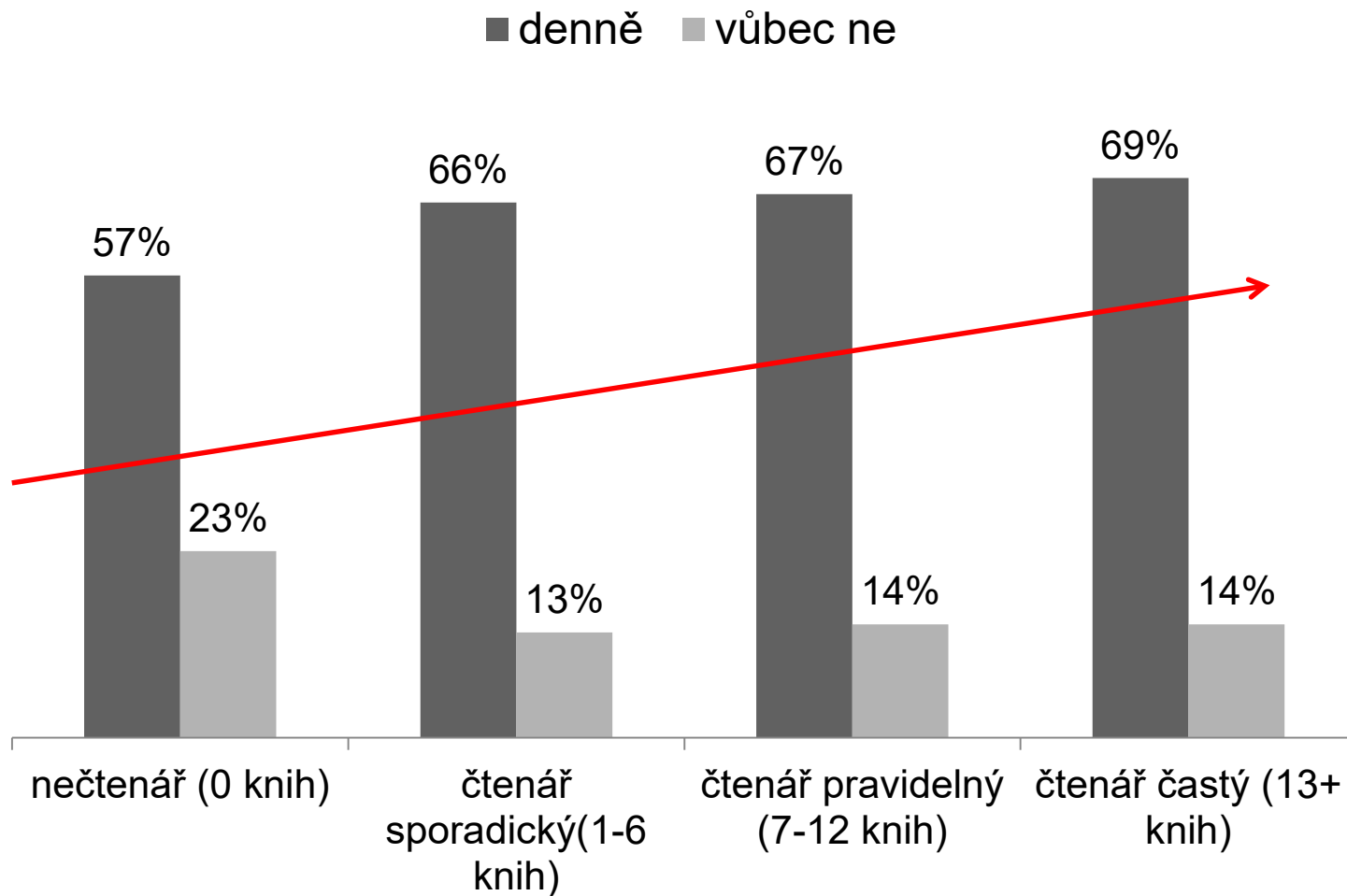
1.1 Digi-optimismus

- Digi-optimismus – 90. léta a přelom 20. a 21. století
- Digi-realismus – poslední 10-12 let

1.2 Digi-katastrofismus

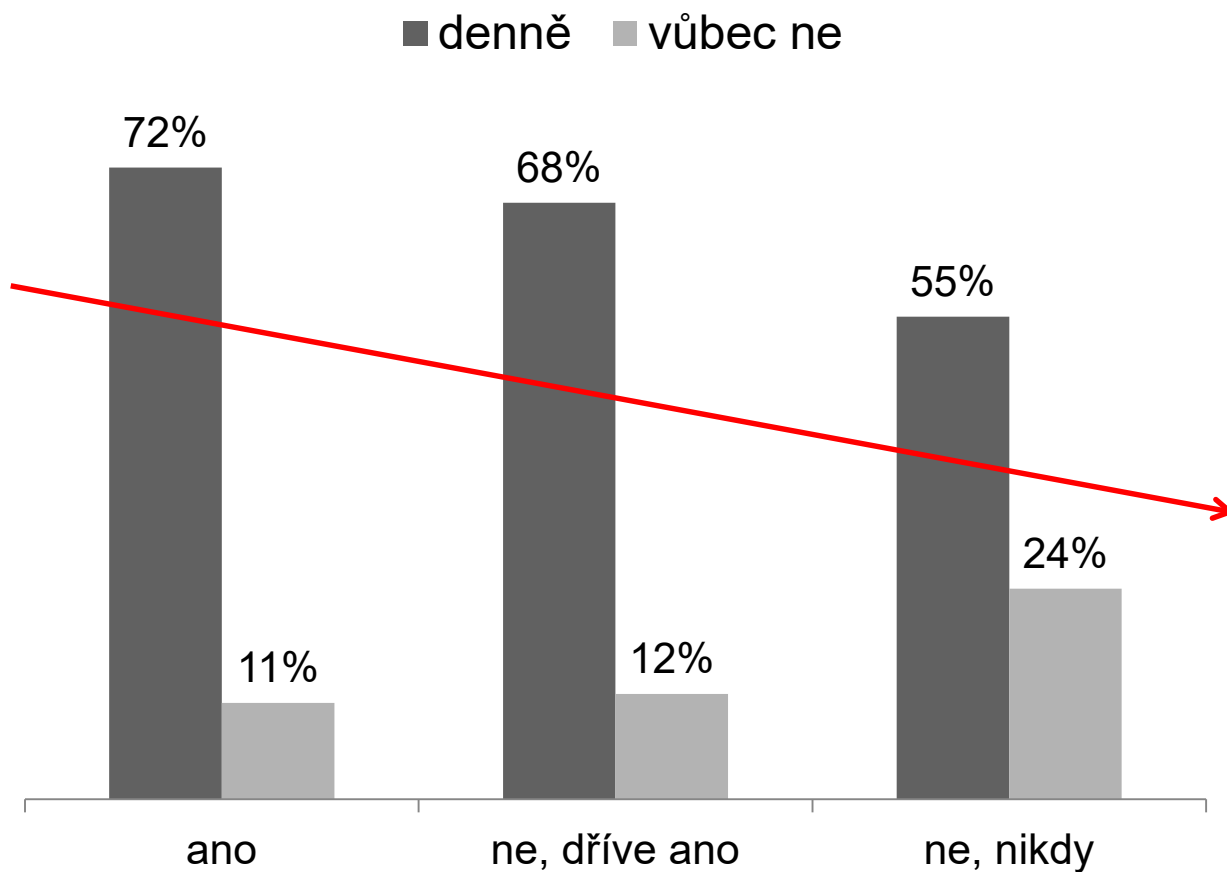
- Dvě podoby:
- Obecná (vizionářská)
- Argumentovaná (empirická)

2.1 Internet a čtenáři

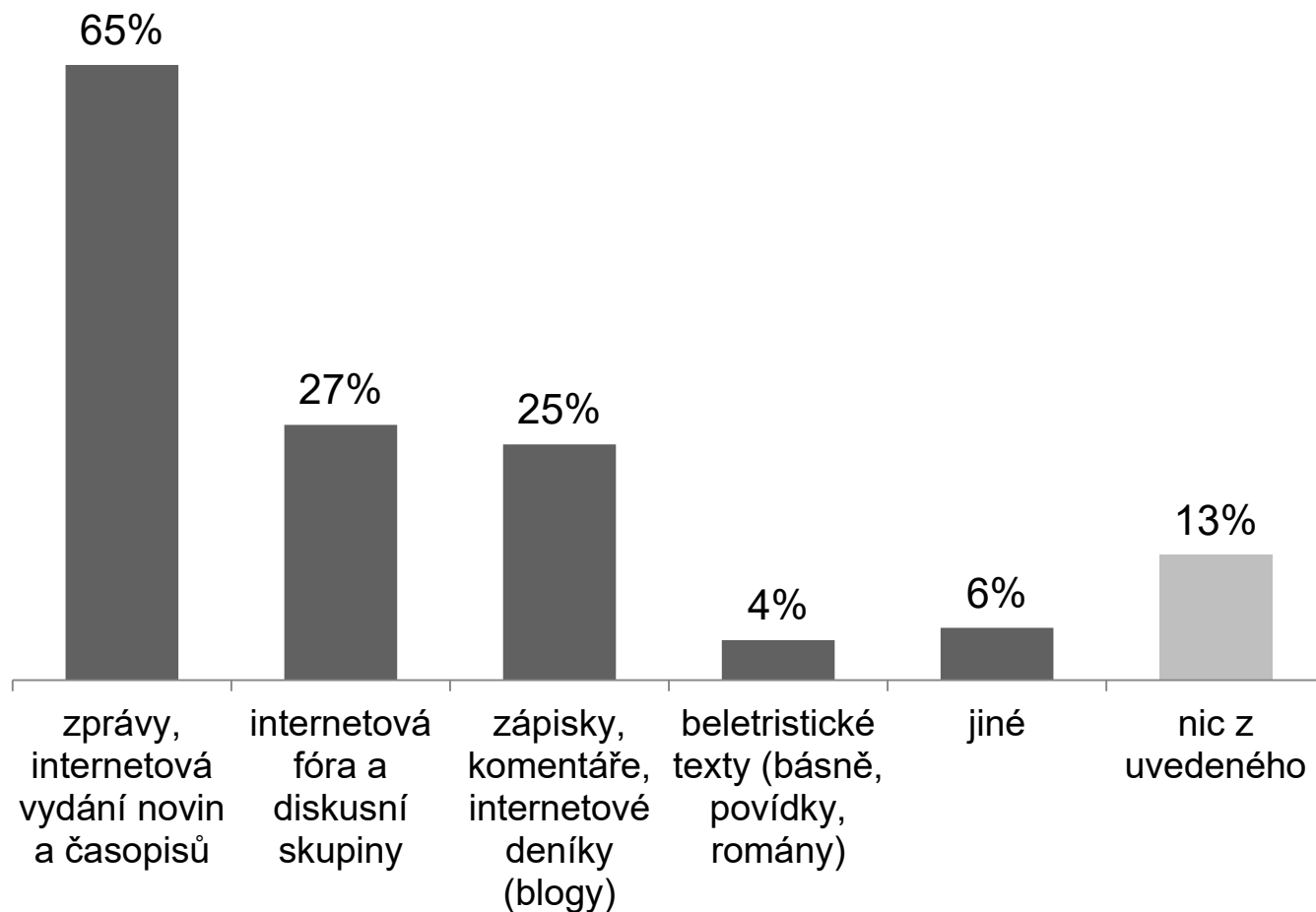
zdroj: Národní knihovna ČR – Ústav pro českou literaturu AV ČR

2.2 Internet a knihovny (návštěvníci)

zdroj: Národní knihovna ČR – Ústav pro českou literaturu AV ČR

2.3 Internet – co čteme

zdroj: Národní knihovna ČR – Ústav pro českou literaturu AV ČR

3.1 Pragmatika čtení

- Spíše vyhledávání
- Velké množství údajů
- Menší pochopení
- Distribuce rolí

3.2 Pragmatika – e-kniha

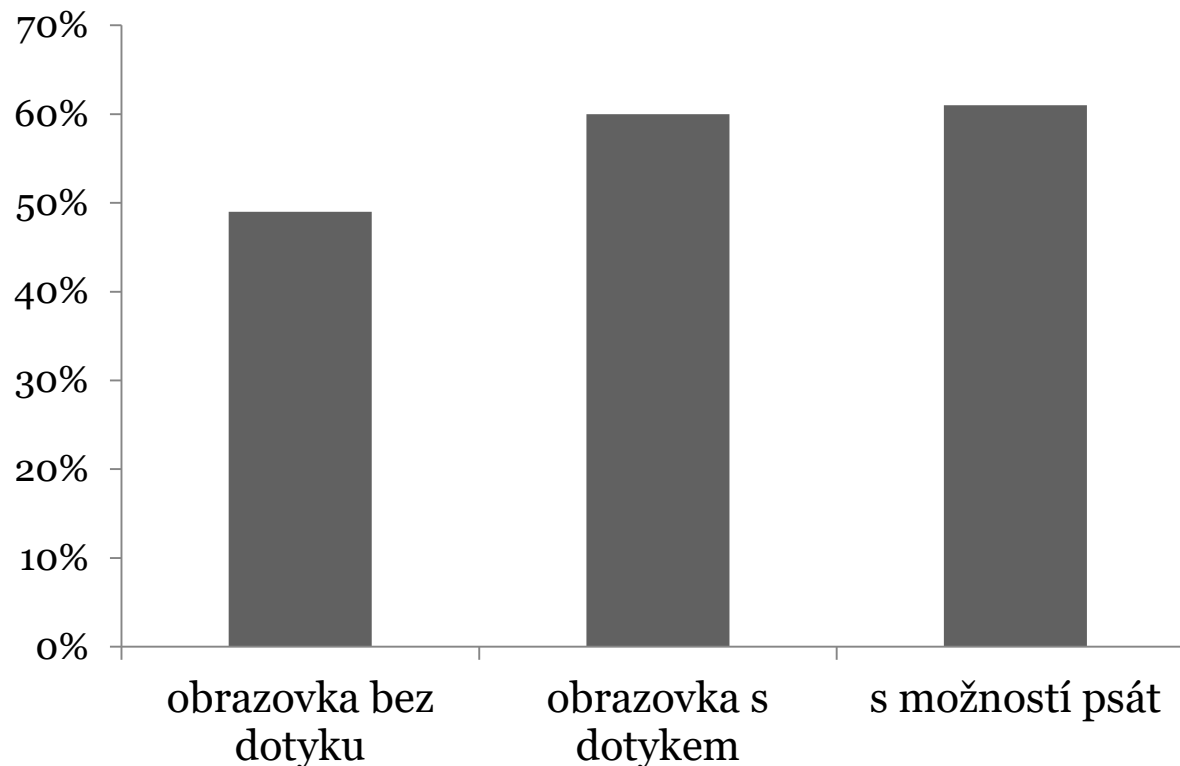
pořadí	výroky o nesouladu	%
1.	„chybí mi papír při otáčení stránek“	57 %
2.	„chybí mi příjemný pocit papíru při čtení“	37 %
3.	„když knihu držím, nemohu pociťovat, jak v ní postupuji“	33 %
4.	„držení e-knihy působí hrozně“	27 %
5.	„necítím se, jako bych četl/a knihu“	27 %
6.	„e-kniha působí odtažitě /studeně / neosobně“	23 %
7.	„e-kniha působí uměle“	23 %

zdroj: Gerlach –Buxmann 2011

4.1 Ergonomika

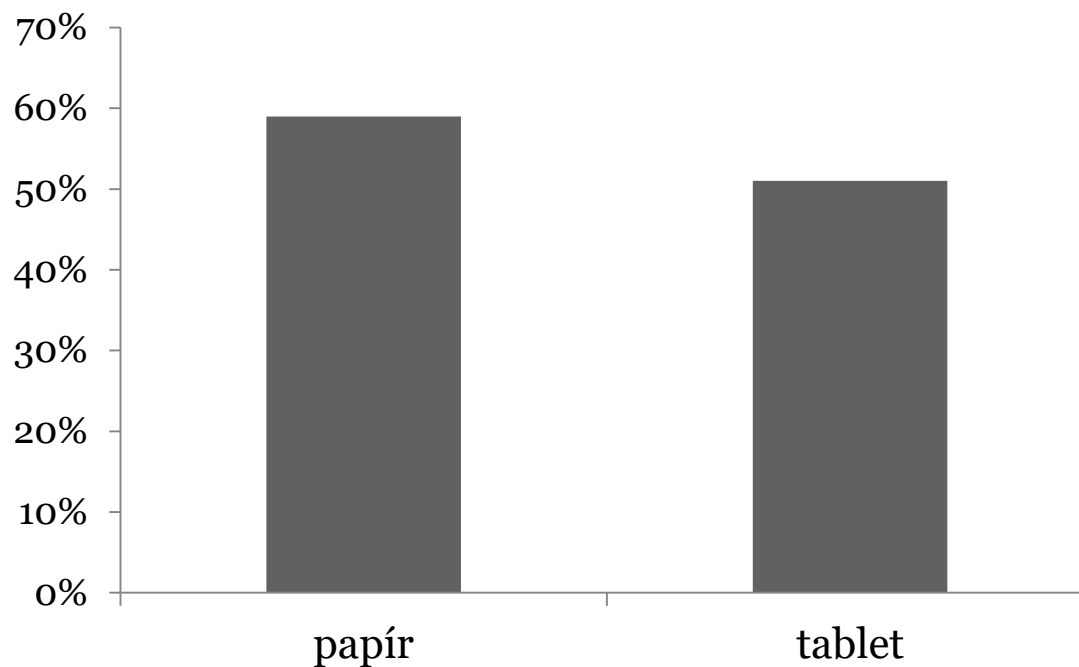
- Není rozdíl v pochopení u textů do 500 slov
- Pohyb na obrazovce – písmeno F
- v p-prostředí čteme o třetinu rychleji než v e-prostředí

4.2 Zjišťování chyb v textu

zdroj: Shibata – Omura 2020

4.3 Zjišťování chyb v textu II

zdroj: Shibata – Omura 2020

Závěry

- Čtení je 3D disciplína
- digi-epocha učí objevovat ztracené hodnoty čtení (linearitu, pomalost, trojrozměrnost)

Děkuji za Vaši pozornost...

Prof. PhDr. Jiří Trávníček, M. A.

oddělení pro výzkum literární kultury

department for research into literary culture

Projekt ČLB – ČLI – Český literární internet, reg. č. CZ.02.1.01/0.0/0.0/16_013/0001743, je spolufinancován Evropskou unií prostřednictvím Evropských strukturálních a investičních fondů v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání.

Česká literární bibliografie
Czech Literary Bibliography

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i.

Na Florenci 1420/3, 110 00 Praha 1, Czech Republic

T +420 222 828 132, +420 770 136 131 E travnicek@ucl.cas.cz W

www.ucl.cas.cz